

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Saku Vallavolikogu
saku@sakuvald.ee
Teaduse 1
Saku, 75501, Harju maakond

Meie 30.09.2026 nr 20-1/2780

Tähelepanu juhtimine

Justiits- ja Digiministeeriumile esitati täiendav pöördumine, milles väljendati seisukohta, et Saku Vallavolikogu komisjonide koosseis ei ole endiselt kooskõlas [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 47 lõikes 1³ sätestatud reegluga, et volikogu komisjoni koosseisu kujundamisel arvestatakse erakondade ja valimisliitude esindajate osakaalu volikogus.

Varasema samateemalise pöördumisega seoses saatis ministeerium volikogule 22.05.2026 kirja nr 20-1/2780, milles juhtis volikogu tähelepanu asjaolule, et volikogu 03.12.2025 otsustega nr 1-3/51 ja 1-3/53 kinnitatud volikogu komisjonide koosseisud ei olnud KOKS § 47 lõikes 1³ sätestatud reegluga kooskõlas. Viidatud kirjas on esitatud ka detailne tabel komisjonides esindatuse osakaalu kohta.

Vastavalt [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 75³ lõigete 1 ja 4 teostab Justiits- ja Digiministeerium haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse, sh haldusaktide andmisest keeldumise üle.

1. Volikogu komisjonide esindatusest

Volikogu võttis 18.06.2026 vastu otsused nr 17 ja 18, millega vastavalt kinnitati eelarvekomisjon 8-liikmelisena ning kinnitati eelarvekomisjoni liikmeks Udo Kõiv, kes on EKRE - Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna liige.

Ka on teadaolevalt Valimisliidule Sakutajad pakutud üht kohta revisjonikomisjoni, mida valimisliit ei ole seni vastu võtnud. Valimisliidul ei ole kohustust pakutud kohta vastu võtta, kuid sellisel juhul ei saa mandaatide ja komisjoni kohtade osakaalu erinevust selle koha ulatuses volikogule ette heita. Riigikohtu halduskolleegium on küll [rõhutanud](#), et komisjonide moodustamisel peab volikogu järgima demokraatliku esindatuse printsiipi ning tagama ka volikogu opositsioonile proportsionaalse esindatuse komisjonide koosseisus, kuid on samas selgitanud, et seadus ei anna volikogu liikmele õigust kuuluda just talle enesele meelepärasesse komisjoni.

Hetkel vastab erakondade ja valimisliitude esindatus komisjonides volikogu mandaatide jaotusele. Ainus kõrvalekalle sellest on Eesti Reformierakonna suurem esindatus komisjonides.

Eesti Reformierakonnal on ühe mandaadi juures komisjonides kokku 6 kohta, samas kui näiteks valimisliidul Sakutajad on kahe mandaadi juures komisjonides 3 kohta (ning 1 koht, mida ei ole seni vastu võetud) ning EKRE - Eesti Konservatiivsel Rahvaerakonnal on 1 mandaadi juures komisjonides nüüd 2 kohta. Ministeerium küsis selle asjaolu kohta volikogu esimehelt selgitusi. Volikogu esimees selgitas, et „Koalitsiooni moodustavad valimisliit Väikelinn Saku, kellel on volikogus 11 kohta ning Reformierakond, kellel on volikogus 1 koht. Valitsemise seisukohalt olulise kaasamise ja infovahetuse tagamiseks loobus Väikelinn Saku oma kohtadest komisjonides Reformierakonna kasuks, kelle

esindatus komisjonides on seega oluliselt suurem kui võimaldaks nende esindatus volikogus. Seega, Reformierakonna esindatus ei ole suurem mitte opositsiooni arvelt.“

Ministeeriumi 22.05.2026 kirjas esitatud tabelis esitatud andmetest nähtuvalt (ja pärast kirja koostamist toimunud muutusi arvestades) vastab volikogu esimehe väide tõele. Valimisliidu VÄIKELINN SAKU esindatus komisjonides on samavõrra proportsionaalsest madalam kui Eesti Reformierakonna esindatus on proportsionaalsest kõrgem.

KOKS § 47 lõikes 1³ sätestatud reegli eesmärk on eelkõige volikogus vähemuses olevate poliitiliste jõudude õiguste kaitsmine. Seaduse eesmärgiga ei ole vastuolus olukord, kus kõigile opositsioonis olevatele poliitilistele jõududele on tagatud komisjonides esindatuse proportsionaalsus ning volikogus enamuses olevad poliitilised jõud on kokku leppinud proportsionaalsest veidi erineva omavahelise kohtade jaotuse. Selline kõrvalekalle ei takista volikogus enamuses olevatel poliitilistel jõududel volikogu tööst osa võtta.

Kokkuvõttes ei ole hetkel enam alust volikogule ette heita volikogu komisjonide koosseisude vastuolu KOKS § 47 lõikes 1³ sätestatud reeglga.

2. Volikogu liikme õigus algatada eelnõusid

Eelnev ei välista ega piira siiski volikogu liikme õigust esitada volikogu otsuste eelnõusid. Volikogu 18.06.2015 [määruse](#) nr 8 „Saku valla põhimäärus“ § 42 lõike 2 punkt 2 sätestab, et volikogu õigusakte algatab, valmistab ette ja esitab istungile mh volikogu liige. KOKS § 7 lõike 2 kohaselt kuuluvad volikogu õigusaktide hulka ka volikogu otsused.

Saku valla dokumendiregistrist nähtuvalt esitasid kolm volikogu liiget 27.08.2026 volikogu otsuse [eelno](#) alatiste komisjonide liikmete arvu suurendamise ja koosseisude täiendamise kohta. Nimetatud eelnõu on valla dokumendiregistris registreeritud numbriga 1-9/1866-1.

Volikogu eestseisus arutas nimetatud eelnõu istungi päevakorda panemist 08.09.2026 koosolekul. Koosoleku [protokoll](#)i on märgitud, et „Pärast seitsmendat päevakorrapunkti arutati Ivar Raigi, Sale Mantsiku ja Leo Jürgensoni poolt augusti volikogu istungil esitatud volikogu otsuse eelnõu volikogu alatiste komisjonide liikmete arvu suurendamise ja koosseisude täiendamise kohta...Arvi Ratassepp küsis, kas eestseisuse liikmed toetavad eelnõu panemist volikogu päevakorda. Hääletustulemus: poolt 1, vastu 5. Eestseisus otsustas eelnõu mitte toetada ja tagastada eelnõu esitajatele.“

Saku valla põhimääruse § 13 lõike 7 kohaselt vaatab eestseisus läbi volikogu istungi päevakorra kavandi ja hindab istungile arutamiseks esitatud eelnõude vastavust põhimääruse paragrahvile 43 ning samuti vaatab eestseisus läbi õigusaktide eelnõud, mida ei arutata komisjonides. Põhimääruse §-s 43 on sätestatud volikogu õigusakti eelnõule esitatavad nõuded. Eestseisuse koosoleku protokollist nähtub eestseisuse liikmete põhjalik arutelu eelnõu istungi päevakorda panemise üle. Eelnõule ei esitatud ühtegi etteheidet seaduses või Saku valla põhimääruses sätestatud nõuete rikkumise kohta. Vastupidi, eestseisuse protokollist nähtub selgelt, et eestseisuse liikmed ei nõustunud sisuliselt esitatud eelnõuga. Volikogu eestseisusel ei ole õigust jätta nõuetekohaselt vormistatud eelnõu istungi päevakorda panemata eelnõu sisuga mittenõustumise tõttu.

Ministeerium märgib seejuures, et kui eelnõul on vormistuslikud puudused, tuleb eelnõu esitajatele anda võimalus need kõrvaldada (või sõltuvalt puuduse olemusest vallakantseleil ise kõrvaldada). KOKS § 47 lõikest 1 tulenevalt kinnitatakse komisjoni liikmed (peale esimehe ja aseesimehe) volikogu komisjoni esimehe esildise alusel. See tähendab, et muudel isikutel peale komisjoni esimehe ei ole õigust komisjoni liikmete kinnitamiseks kandidaate volikogule esitada. Kõnealusesse eelnõusse olid komisjonide võimalike liikmete nimed märgitud, kuid tegemist oli lihtsasti kõrvaldatava puudusega (millele eestseisuse koosolekul tähelepanu ei pööratud). Komisjoni võimalike liikmete nimetamist saab sisuliselt pidada ka valimisliidu ettepanekuks KOKS § 47 lõike 1 kolmanda lause tähenduses. Kuigi volikogu liikmed ei saa ise volikogule otsustamiseks pakkuda komisjoni liikmete nimekirja, on volikogu liikmetel siiski õigus algatada eelnõusid näiteks varasemate otsuste muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks, sh komisjoni kohtade arvu muutmiseks.

Kokkuvõttes juhib Justiits- ja Digiministeerium käesoleval juhul Saku Vallavolikogu tähelepanu asjaolule, et volikogu eestseisus jättis 27.08.2026 esitatud otsuse eelnõu ebaõigesti volikogu istungi

päevakorda panemata. Avaldame lootust, et volikogu pöörab selle puuduse kõrvaldamisele kohast tähelepanu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Glen Roosaar
nõunik

Glen Roosaar 53293222
Glen.Roosaar@justdigi.ee

Lisaadressaadid: Ivar Raig